

Doc. Vlastislav Matoušek, Ph.D. Lublaňská 1727/27, 12000 Praha, EU

Tel-Mb: 00420 732272217

E-mail: vlastislav@gmail.com matousek@shakuhachi.cz

<http://www.shakuhachi.cz>

Office: Music and Dance Faculty of the **Academy of Performing Arts** in Prague

Department of **Music Theory**

Tel: 00420 234244143 www.hamu.cz

Praha, 12.6.2021

Oponentský posudek bakalářské práce

BICÍ NÁSTROJE SEVERSKÝCH ZEMÍ EVROPY

Lukáš Brabec, Akademie múzických umění v Praze, Hudební a taneční fakulta, Hudební umění, Bicí nástroje

Autor v úvodu své práce prozrazuje, že: „*Důvodem, proč jsem si vybral právě toto téma, je má fascinace severskými zeměmi.*”

Coby nadšený etnomusikolog, skladatel a koncertní performer samozřejmě plně chápu a oceňuji entuziasmus pro takovouto, svým způsobem, "exotickou" oblast s charakteristickou tradicí bicích nástrojů.

Obsahové zpracování celkem koresponduje s uvedeným rozvržením do jednotlivých kapitol.

V **Úvodu** autor podrobněji rozvádí značně různorodou tematiku a zdůvodňuje v čem spolu leckdy zdánlivě nesouvisející části práce korespondují.

1. kapitola - **Sámské bubny** postupně přibližuje sámský způsob života, jejich jazyky, kulturu a náboženství. Věnuje se podrobně konstrukci a vzhledu sámského **šamanského bubnu**, materiálu ze kterého se vyrábí a jak se používá při šamanských obřadech. Zkoumá souvislosti s unikátním tradičním sámským zpěvem zvaným **Joik**. Zabývá se tradičními magickými kresbami, různými typy dekorací a jejich důležitou rolí při rituálním použití bubnu. Zdůrazňuje, jak zásadní inspirací byl sámský rámový buben pro vznik **neošamanismu**, který je v současnosti jakýmsi pokusem o oživení dávné tradice a dále pak objasňuje zajímavý koncept sámského **bubnu jakožto mapy**.

2. kapitola - **Bicí nástroje v Estonsku** se věnuje hlavním idiofonům, které zde tradičně fungovaly v každodenním životě vesnických komunit. **Lokulaud** - na lanech zavěšená dřevěná deska rozeznívaná údery dřevěné palice mněla především signální funkci. **Karisti** - je obdobou naší řehtačky, je to tedy dřevěná lamela rozeznívaná otáčením ozubeného válečku. **Krapp** - je dřevěnou obdobou našich ovčích a kravských zvonců. V instrumentáři tu nechybí ani klasický **triangl**, zde nazývaný **Heliraud**. **Parmupill** - je estonská verze všude po Evropě se vyskytující brumle, která je v celém světě nejrozšířenějším lamelofonem vůbec.

Další kapitola - **Tradiční bicí nástroje severogermánských národů** přináší především další informace o brumli, její konstrukci, způsobech hry etc.

Kapitola - **Tradiční norské bubnování** vznikla na základě rozhovorů s předním norským perkusistou **Rune Martinsenem**, jenž jest mimo jiné emeritním profesorem na Norwegian Academy of Music in Oslo. Tuto kapitolu také oceňuji jako nejpřínosnější část předložené práce.

Autorův přednostně interpretační přístup k dané tematice je obzvlášť zřejmý z kapitoly - **Severské bicí nástroje v klasické hudbě**, kde uvádí několik zajímavých příkladů z tvorby soudobých severských skladatelů.

V kapitole **Závěr** - autor stručně sumarizuje poznatky, které díky svému zkoumání problematiky severských perkusí získal a uvádí, co vše ještě čeká na další bádání v budoucnu.

Prameny a literatura, včetně poznámkového aparátu, jsou v práci využity na přijatelné úrovni, v textu vložené obrázky i přílohy funkčně doplňují příslušné informace. Množství drobných chybiček a překlepů je přijatelné a může být v eventuálním dalším dopracování tematiky (které vřele doporučuji!) snadno opraveno. Označil jsem je a okomentoval v elektronické verzi a poslal vedoucímu práce doc. Mikoláškoví pro eventuální budoucí korektury.

Rád bych ale přece jen předložil k diskusi z mého pohledu poněkud nedotažené pojednání o brumli, neboť je to nástroj který se vyskytuje takřka na všech kontinentech dokonce i u přírodních národů žijících donedávna na úrovni doby kamenné, jako např. kmeny v jihovýchodní Asii, v Malajsii, na Bali, Papui New Guinei, včetně Inuitů v Americe. Zajímalo by mne, zda kolega autor osobně zkoušel naučit se na brumli něco zahrát.(???)

Na závěr bych rád zdůraznil, že vzhledem k dosavadní ojedinělosti tematiky severských šamanských bubnů se mi jeví předložená práce být sympatickým a cenným pokusem shrnout informace o zajímavém organologickém fenoménu. Mohla by se stát dobrým východiskem pro další budoucí zkoumání. Proto přes zmíněné výhrady považuji hudebně-teoretickou část práce za vyhovující, **doporučuji ji k obhajobě a navrhuji ohodnotit chvalitebně - C.**

doc. Mgr. Vlastislav Matoušek Ph.D.
KTH HAMU v Praze